

Je-an, Pier-re, str. 183: napačno deljenje Byss-he; str. 223–224: pri baladah in romancah se znajdejo tudi Aškerčeva Stara pravda (ciklus pripovednih pesmi), Slovenska legenda (legenda), Kristus in sveti Peter (legenda), Čaša nesmrtnosti (parabola), Firduzi in derviš (parabola), Prva mučenica (parabola); str. 247: Murnovi Vlasi so dokaj dvomljiva romanca; str. 292: v razpredelnici pri srbskem realizmu močno pogršam R. Domanovića; na isti strani narobe: Šenoin(a) namesto Šenoov(a); str. 420: Brvarjeva zbirka je Slikanica in ne Slikanice; str. 445: Dimitrij Rupel ima sicer številne zasluge, težko pa bi ga bilo uvrstiti med najuspešnejše avtorje komedij (ob Partliča); str. 451: pri Ivanu Mraku je omenjena Francoska tetralogija, vsekakor gre za Revolucijsko tetralogijo.

Ne glede na te drobne pripombe velja reči, da je izid Kosovega učbenika pomemben ali kar odločilen prispevek k boljšemu poučevanju književnosti na srednjih šolah.

Andrijan Lah
Ljubljana

ANTON AŠKERC V RUSKEM PREVODU

Anton Aškerc: *Izbrannoe, prevod so slovenskogo, Leningrad, »Hudožestvennaja literatura«, 1987, 247 str.*

Pod tem naslovom je izšel omenjeni zbornik, ki ga je uredila dr. Maja Ryžova iz Leningrada. Ime slavitke Ryžove ni novo za slovenske slaviste, saj se ukvarja urednica že več desetletij s slovensko književnostjo in jezikom. Poglobljena spremna beseda in kvalitetne pripombe so napisane ravno izpod njenega peresa.

V uvodu seznanja bralce na splošno z zgodovino slovenskega naroda in književnostjo, v kateri oriše vlogo Antona Aškerc v literarnem toku na prelomu stoletij.

Že sam naslov »*Izbrannoe*« govori, da imamo pred sabo Zbornik Aškerčeve poezije, ki je zajeta iz njegovih sedmih pesniških zbirk (Balade in romance, Lj. 1890; Lirske in epske poezije, Lj. 1896; Nove poezije, Lj. 1900; Četrty zbornik poezij, Lj. 1904; Jadranski biseri, Lj. 1908; Akropolis in piramide, Lj. 1909; Peti zbornik pesnitev, Lj. 1910 (ne vem pa vzroka, zakaj ni zajeta zbirka pesmi Mučeniki, Lj. 1906).

Zbornik zajema 144 pesmi, prevajalo pa ga je 12 prevajalcev, imena nekaterih so že znana, večinoma pa so prisotni novi mojstri slovenske besede (18 pesmi je prevedel L. Cyvjan; 17 M. Kvjatkovskaja; 18 N. Galkina; 28 M. Jasnov; 19 N. Karpova; 10 G. Usova; 2 V. Kornilova; 3 G. Gamper; 17 Al. Al. Ščerbakova; 4 M. Ryžova; 4 I. Inov in 4 I. Pyseckij). Največ pesmi je zajeto iz Lirskih in epskih poezij (44), sledijo Balade in romance (42), Četrty zbornik poezij (19), Nove poezije (15), Jadranski biseri (14), Peti zbornik pesnitev (6), Akropolis in piramide (2) in v Prilogi (2).

Prevod pesniških besedil je zelo zahtevno delo in težko je reči: ta prevod je dober, drugi slab. Rusi gledajo na Aškerca s posebno simpatijo. Pesnik je bil namreč naklonjen vsem slovanskim narodom, posebej še ruskemu. Aškerc se je naučil toliko ruščine, da je bral ruske pisatelje in pesnike v izvirniku. Najvišje je cenil Puškina, Lermontova in Nekrasova, o njih in še mnogo drugih je pisal ter jih prevajal v slovenščino. Literarno delo Aškerc so v Rusiji spoznali že za njegovega življenja (bilo je prevedeno okrog petdeset pesmi). Urednica zbornika omenja, da je bila Aškerčeva pesem *Ruski jezik* prevedena šestkrat. Eden izmed prevodov je izšel leta 1942 v zborniku *Udarec po sovražniku* (Sverdlovsk); obravnavani Izbor pesmi predstavlja prvo knjigo o Antonu Aškercu v ruščini.

Poglejmo npr., kako je prevedena prva kitica balade *Brodnik*:

Med skalami Sava šumi,¹
valove mogočne vali,
v naročaj jih Dunavu tira.
Čoln ziblje ob bregu se tam,
a ribič mi v njem sedi sam,
na veslo se truden opira . . .

a
a
b
c
c
b

Rusko:

Svirepaja Sava mež skal ²	a
Za valom stremitel'nyj val	a
V objatija gonit Dunaja.	b
Vse pusto, i liš' odinok	c
U brega vethij čelnok.	c
Rybak v nem sidit, otdyhaja.	b

Akcentološka plat – ritem se lepo ujema v slovenskem in ruskem jeziku. Vsi verzi imajo po tri akcentuirane zloge in zamotano rimo.

V romanci *Anka* gre za zgled ljudskih romanc v desetercih. Primerjajmo le prva dva verza v izvirniku in ruskem prevodu:

Gre po stezi črez polje zeleno ³	a
Anka mlada, dete zapuščeno	a

Rusko:

Perehodit pole spozaranku ⁴	a
Po trope moloden'kaja Anka	b

V slovenskem jeziku je ženska rima, v ruskem pa ne. V obeh verzih je prisoten deseterec.

Prebirajoč obe omenjeni pesmi, je čutiti lepoto ritmičnega jezika. Tudi *Delavčeva pesem o premogu*⁵ (Pesnja rabočego o kamennom ugleg) je dobro prevedena. Ponarodele pesmi *Kaj bi te vprašal*... pa žal ni v prevodu.

Menim, da bo bralec Aškercovih pesmi, prevedenih v ruščino, dobil zaokroženo podobo o tem slovenskem pesniku. Ruski slavisti so opravili veliko delo in ne bi bilo pravilno, da bi njihov trud prezrli.

Jurij Rojs
Maribor

¹ Anton Aškerc, *Balade in romance*, str. 8

² Anton Aškerc, *Izbrannoe*, str. 15 – prevedel L. Cyvjan

³ Anton Aškerc, *Balade in romance*, str. 16

⁴ *Izbrannoe*, str. 40 – prevedla M. Kvjatkovskaja

⁵ *Izbrannoe*, str. 166 – prevedla M. Ryžova